

M&A Index Poland

I kwartał 2022

Przygotowane przez firmy **Navigator Capital** & **FORDATA**

Komentarze ekspertów do 43. wydania raportu dostępne na stronie:

fordata.pl/blog

Łączna liczba transakcji *

86 (I kwartał 2022)

Wartość największej transakcji **

2 548 mln PLN

(Nabycie Lotos Paliwa przez MOL)

* na podstawie publicznie dostępnych danych

** wśród transakcji z ujawnioną ceną

O raporcie:

Raport M&A Index Poland to pozycja, która na stałe wpisała się w kalendarz branżowych podsumowań w Polsce. Raporty przygotowywane są co kwartał przez firmę doradczą **Navigator Capital** oraz firmę **FORDATA**, lidera w zakresie rozwiązań IT wspierających fuzje i przejęcia.

Opracowania te mają na celu pokazanie dynamiki polskiego rynku fuzji i przejęć, z naciskiem na opis najciekawszych naszym zdaniem transakcji. Obserwujemy także częstotliwość wykorzystania narzędzia Virtual Data Room w transakcjach M&A w Polsce.

Wprowadzenie

W I kw. 2022 roku byliśmy świadkami **86 transakcji** na polskim rynku fuzji i przejęć. To o 10 więcej niż w I kw. 2021 roku. Największą transakcją było przejęcie **100% udziałów w Lotos Paliwa przez węgierski MOL**.

Wybrane transakcje

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Marmorin	SCHOCK	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(5 stycznia) Marmorin, rodzinna firma produkująca wysokiej klasy armaturę z marmuru dolomitowego została przejęta przez SCHOCK, niemiecki podmiot z tej samej branży. Jak poinformował SCHOCK, dokonanie transakcji nie byłoby możliwe gdyby nie fakt, iż w 2021 stał się spółką portfelową funduszu private equity Triton, który zapewnił dogodne warunki do rozwoju poprzez akwizycje. Wraz z przejęciem Marmorin, SCHOCK uzyskał nie tylko dostęp do wykwalifikowanej kadry liczącej ok. 200 osób oraz mocy wytwórczych – możliwe do zrealizowania są synergie produktowe, gdyż oferta Marmorinu składa się głównie z asortymentu wykonanego z marmuru, a w przypadku produktów SCHOCK dominującym materiałem jest włókno węglowe. Dodatkowo akwizycja ułatwić ma rozwój na wymagającym rynku Stanów Zjednoczonych.

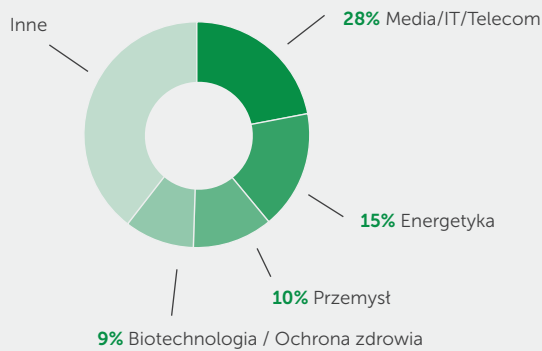
Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Emitel	Cordiant Digital Infrastructure	Alinda Capital Partners	1 930 mln

(5 stycznia) Emitel, spółka posiadająca w portfolio ok. 500 masztów sieci komórkowych oraz nadajników sygnału telewizyjnego, stała się celem przejęcia ze strony Cordiant Digital Infrastructure, funduszu Private Equity o aktywach rzędu 3 mld USD. Po spełnieniu wymogów regulacyjnych i uzyskaniu zgody UOKiK, będzie to kolejny inwestor finansowy sprawujący kontrolę nad Emitelem. Po sprzedaży przez Telekomunikację Polską ponad dekadę temu należał jeszcze do Montagu Private Equity, który sprzedał swoje udziały Alinda Capital Partners w 2014 roku. Transakcja jest niezwykle interesująca, gdyż dwa lata temu, na fali zainteresowania GPW wśród inwestorów zarówno finansowych, jak i indywidualnych, wywołanej rekordowo niskimi stopami procentowymi, poważnie brano pod uwagę przeprowadzenie oferty publicznej akcji spółki. Cordiant Digital Infrastructure poinformował, że istotną rolę w procesie decyzyjnym odegrał fakt, iż Emitel jest liderem rynku w Polsce, posiadając infrastrukturę na terenie całego kraju. Za atrakcyjne uznawane są perspektywy wzrostu w obszarach budowy infrastruktury telekomunikacyjnej, a także smart city i centrów danych.

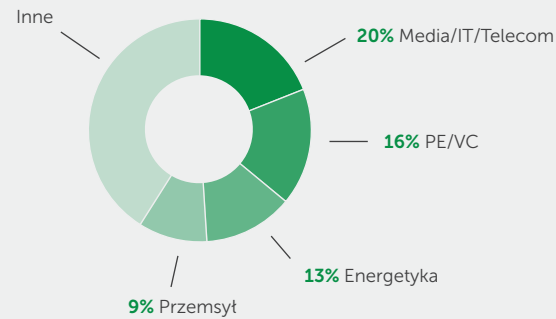
Ujęcie sektorowe

Transakcje z udziałem polskich podmiotów pogrupowane według aktywności przedsiębiorstw z danych sektorów (wg liczby transakcji).

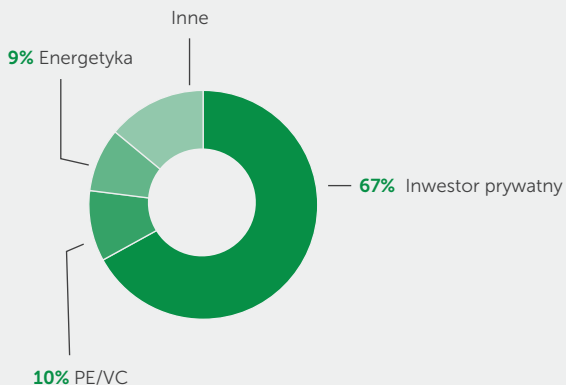
PODMIOT PRZEJMOWANY (%)

STRONA KUPUJĄCA (%)

STRONA SPRZEDAJĄCA (%)

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Lotos	MOL, Saudi Aramco, Unimot, Rossi Biofuel Zrt	Grupa Lotos	Nie ujawniono

(12 stycznia) W związku z planowaną fuzją Lotos i PKN Orlen, w celu uniknięcia nadmiernej koncentracji rynku, konieczną stała się sprzedaż części aktywów zewnętrznym podmiotom. W tym celu przeprowadzono aż 5 transakcji, w których sprzedano Lotos Paliwa, Lotos Asfalt (30%), Lotos Terminale, Lotos Air BP Polska (50%) oraz Lotos Biopaliwa. Nabywcami stali się MOL, Saudi Aramco, Unimot oraz Rossi Biofuel. Na mocy transakcji MOL stał się właścicielem 417 stacji Lotos, a Unimot przejął bazy paliw. Jednocześnie PKN Orlen podpisał zobowiązanie zakupu 185 stacji MOL w Słowacji i na Węgrzech. Dodatkowym elementem umowy z Saudi Aramco było porozumienie co do dostaw ropy z Arabii Saudyjskiej. Nawet 45 % ropy naftowej będzie sprowadzana przez Orlen z tej lokalizacji.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
DPC, Dentaurus, Medicadent	Innova Capital	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(1 lutego) Mający niemal 30 lat doświadczenia polski fundusz Private Equity Innova Capital poinformował o dokonaniu trzech inwestycji w sektorze usług stomatologicznych. Zakupiono udziały w trzech sieciach klinik dentystycznych – litewskiej DPC, a także polskich Dentaurus oraz Medicadent. Transakcje związane są z dokonaną przez Innova Capital obserwacją znacznego rozdrobnienia rynku usług dentystycznych w Europie Środkowo-Wschodniej, gdzie nie są obecne duże sieci liczące kilkadziesiąt placówek. Celem działań funduszu, który na skutek transakcji dysponuje już 19 klinikami (12 na Litwie, 6 w Polsce oraz 1 w Wielkiej Brytanii) jest dokonywanie w nadchodzących kwartałach kolejnych transakcji w obrębie branży, dążąc do konsolidacji sektora.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
eSKY	MCI Capital	Inwestor prywatny	158 mln

(2 lutego) Fundusz Private Equity MCI Capital poinformował o dokonaniu inwestycji w eSKY. Wartość transakcji, na mocy której MCI Capital posiada 55% udziałów w eSKY to ok. 158 mln PLN, a składa się na nią kupno akcji od obecnych właścicieli za kwotę 137,7 mln PLN oraz objęcie nowej emisji na kwotę w granicach 20 mln PLN. eSKY jest założoną w Polsce platformą do rezerwacji biletów lotniczych, która uznawana jest za lidera rynku w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. W ostatnim czasie dokonano także ekspansji zagranicznej, dzięki czemu usługi eSKY są dostępne aktualnie w 60 krajach na świecie, zarówno w Europie, jak i Azji oraz Afryce. To kolejna inwestycja MCI w branży podróżniczej – aktualnie posiada w swoim portfolio spółkę Travelata. Transakcja została przeprowadzona z wykorzystaniem systemu **FORDATA Virtual Data Room**.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Maced	Assisi Pet Care	Resource Partners	Nie ujawniono

(14 lutego) Assisi Pet Care, założone w 2020 roku brytyjskie joint venture dokonało pierwszej zagranicznej inwestycji, po przejęciach Hollings Ltd. oraz Town and Country Petfoods na rodzimym rynku. Celem inwestycyjnym stał się Maced, rodzinny producent żywności dla psów z siedzibą w Poznaniu oraz zakładami w Polanowie i Gardnie. Wskutek transakcji, grupa kapitałowa Assisi zwiększyła liczbę posiadanych zakładów do pięciu, poprawiając także swoją obecność na kluczowych rynkach, przez lata funkcjonowania Maced zyskał bowiem renomę nie tylko w Polsce, lecz także w Niemczech oraz Stanach Zjednoczonych. Prezes Maced pozostanie na stanowisku, wspierając proces integracji Spółki w ramach grupy Assisi.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Code Factory Consulting Group, Virtual Mind, Virtual M, The Big Three 912, Chmurowisko	Software Mind	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(26 lutego) Software Mind, spółka informatyczna znajdująca się w posiadaniu funduszu Private Equity Enterprise Investors oraz notowanej na GPW spółki Ailleron, konsekwentnie realizuje strategię rozwoju poprzez akwizycje. W pierwszym kwartale br. zaobserwowano pięć transakcji dokonanych przez spółkę. Warto odnotować dużą różnorodność pod względem lokalizacji – Software Mind nabył podmioty zlokalizowane w Rumunii, Stanach Zjednoczonych, Argentynie oraz Polsce, sfinalizowano także ogłoszoną jeszcze w 2021 roku akwizycję w Mołdawii. W przypadku spółek Virtual M oraz The Big Three 912 akwizycja dotyczyła 70% udziałów, działającego w branży IoT i dostarczającego usługi w chmurze Chmurowiska nabyto natomiast 59,01%.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Growag	Recaro	Inwestor prywatny	46,5 mln

(2 marca) Growag, polski producent wyposażenia wagonów kolejowych, między innymi foteli, stał się celem inwestycji niemieckiego producenta foteli samolotowych i gamingowych Recaro. Współpraca ma na celu poszerzenie know-how oraz stworzenie bazy do innowacji dla kupującego, a także wzrost i globalną ekspansję Growagu, który pozostanie niezależną marką w ramach grupy. Wartość transakcji wyniosła ponad 46 milionów złotych. Growag specjalizuje się w produkcji wytrzymałych i lekkich foteli, cieszących się dużą popularnością na rynku wschodnioeuropejskim. Firma dołączyła do grupy której skonsolidowana sprzedaż wyniosła w 2020 roku ponad miliard złotych. Transakcja zrealizowana została z wykorzystaniem systemu **FORDATA Virtual Data Room**.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Stella Pack	Sarantis	Investor prywatny	Nie ujawniono

(3 marca) Stella Pack, znany na europejskim rynku polski producent artykułów gospodarstwa domowego stworzonego w oparciu o własne patenty środowiskowe, m.in. worki na śmieci produkowane z regranulatu, dołączył do Grupy Sarantis z siedzibą w Atenach, właściciela m.in. Sarantis Polska. Przejęcie obejmujące 100% kapitału zakładowego pozwoli umocnić pozycję grupy na rynku wschodnioeuropejskim i wykorzystać na nim rozwiązania ekologiczne oraz doświadczenie Stella Pack. Transakcja zrealizowana została z wykorzystaniem systemu **FORDATA Virtual Data Room**.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Alfa Brokers	Renomia	Investor prywatny	Nie ujawniono

(11 marca) Alfa Brokers, broker ubezpieczeniowy z siedzibą w Toruniu, został przejęty przez czeską Renomię – spółkę zależną Gallghera, w której to Gallagher posiada 30% udziałów. Alfa Brokers jest średniej wielkości brokerem, plasującym się historycznie pod względem skali działalności na granicy drugiej i trzeciej dziesiątki największych podmiotów w branży w Polsce. Posiada 31 lat doświadczenia w branży, świadcząc usługi doradztwa w ocenie ryzyka oraz oferowania dopasowanych do klienta ubezpieczeń dla licznych spółek notowanych na GPW. Akwizycja związana jest z realizacją strategii Gallaghera, notowanego na NYSE jednego z największych brokerów ubezpieczeniowych na świecie. Nabywając udziały w Renomii, dążył on do stworzenia platformy, umożliwiającej dynamiczny rozwój w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Przejmując Alfa Brokers, marki Renomia i Gallagher znacząco zaakcentują swoją obecność w Polsce.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Rockfin	Jet Investment	Tar Heel Capital	Nie ujawniono

(17 marca) Jet Investment, czeski fundusz Private Equity, nabył poprzez fundusz Jet2 Rockfin, należący uprzednio do innego inwestora finansowego – Tar Heel Capital. Rockfin jest producentem komponentów wykorzystywanych przede wszystkim w elektrowniach atomowych oraz gazowych, a także w energetyce wodorowej. Podmiot jest niezwykle zdywersyfikowany, zaledwie 20% przychodów generując w Polsce. Ze względu na zwiększającą się świadomość ekologiczną społeczeństwa oraz znaczne inwestycje infrastrukturalne, mające na celu ograniczenie emisyjności gospodarki, wyniki finansowe spółki w okresie, gdy wchodziła w skład portfela Tar Heel Capital uległy znaczącemu zwiększeniu, mniej więcej 3,5- krotnie.

Navigator Capital

- Navigator Capital wraz z Domem Maklerskim Navigator jest czołowym niezależnym doradcą finansowym dla przedsiębiorstw specjalizującym się w transakcjach M&A oraz publicznych i prywatnych emisjach akcji i obligacji.
- Przez 15 lat swojego istnienia zrealizowaliśmy ponad 100 transakcji różnego typu, a kilkunastoletnie doświadczenie rynkowe Partnerów Navigator obejmuje transakcje o łącznej wartości ponad 15 mld PLN.
- Współpraca z międzynarodową siecią firm doradczych zrzeszonych pod szyldem Pandion Partners pozwala skutecznie obsługiwać transakcje międzynarodowe.

FORDATA

- FORDATA jest pionierem na polskim rynku kapitałowym, który w oparciu o technologię Virtual Data Room usprawnia zarządzanie dokumentami i komunikacją podczas złożonych procesów transakcyjnych
- Wspieramy największe transakcje M&A, IPO, inwestycje Private Equity, restrukturyzacje, prywatyzacje oraz projekty związane z pozyskiwaniem finansowania w Polsce oraz w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej.
- Systemy FORDATA podniosły bezpieczeństwo i efektywność kilkuset transakcji różnego typu, o łącznej wartości ponad 40 mld PLN.
- Z usług FORDATA korzystają liderzy branż w Polsce i za granicą: fundusz Private Equity Enterprise Investors, Enea SA, Home.pl, Grupa LOTOS, Grant Thornton, NFI Empik, ZELMER, Bank DNB, BOŚ Bank, Polimex Mostostal, Budimex, DM PKO Banku Polskiego, Deloitte Advisory, EY, KPMG Advisory, JSW, HAITONG oraz wiele innych.

Partnerzy biznesowi

Autoryzowani doradcy

Kontakt

Artur Wilk, Manager
e: artur.wilk@navigatorcapital.pl
t: +48 881 700 119

Navigator Capital S.A.
ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa
t: +48 22 630 83 33 f: +48 22 630 83 30
e: biuro@navigatorcapital.pl navigatorcapital.pl

Marcin Rajewicz Account Manager,
e: marcin.rajewicz@fordata.pl
t: +48 533 354 054

FORDATA sp. z o.o.
Taczaka 24, 61-819 Poznań
t: +48 533 354 054 e: biuro@fordata.pl fordata.pl

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Trimo	Recticel	Innova Capital	765 mln

(22 marca) Trimo, słoweńska spółka specjalizująca się w przeszłości głównie w izolacji, stała się celem przejęcia ze strony Recticel, notowanego na giełdzie belgijskiego podmiotu z tej samej branży. Wartość transakcji na poziomie przekraczającym 164 mln EUR ustalona została jako 9,5x znormalizowana EBITDA za 2021 roku. Trimo posiada 60 lat doświadczenia w branży, oferując izolację oraz, po inwestycji Innova Capital w 2016 roku, prefabrykowane modułowe systemy ścienne, pozwalające na skrócenie czasu budowy, które stały się głównym asortymentem w ofercie spółki. Wraz z inwestycją Recticel uzyskał dostęp do zakładów w Trebnje w Słowenii i Simanovci w Serbii, zatrudniających 480 specjalistów, rozszerzył swoje portfolio produktowe oraz zwiększył obecność na atrakcyjnym rynku Europy Środkowo-Wschodniej. Akwizycja przyczynić się ma także do zwiększenia generowanych przez grupę marż.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Bellevue Polska	Medicover	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(18 marca) Podobnie jak w poprzednich okresach, szwedzka grupa Medicover wykazywała szczególną aktywność na rynku fuzji i przejęć. W lutym dokonała akwizycji 12 kolejnych klubów fitness, kontynuując konsolidację sektora, natomiast transakcją szczególnie godną uwagi był zakup Bellevue Polska, spółki prowadzącej w Polsce 20 butików franczyzy Lynx Optique. Na skutek przejęcia optyka z segmentu premium, baza placówek Medicover Optyk zwiększy się aż o 167 %, gwarantując klientom wzrost dostępności usług medycznych w obszarze uznawanym za niezwykle istotny, gdyż zdaniem Medicover dostęp pacjentów do optyków podczas pandemii Covid-19 był w Polsce znacznie utrudniony.

Marcin Rajewicz

Account Manager w FORDATA
Ekspert branży nieruchomości
komercyjnych

Komentarze ekspertów

Od 2019 roku liczba transakcji notowanych w pierwszych kwartałach na polskim rynku M&A tylko rośnie. W 2022 roku obserwowaliśmy już niemal dwukrotny wzrost wolumenu w stosunku do 1 kw. 2019 (86 wobec 46). To dobry prognostyk na cały obecny rok, także ze względu na tradycyjnie wyższą niż w pierwszym kwartale liczbę przejęć w końcówce roku. Jednak na wysoki wynik w 2022 roku mogą złożyć się nie tylko branże rozwojowe (takie jak wciąż dominujący sektor TMT) ale do pewnego stopnia również spółki zagrożone. W tym momencie trudno oszacować jaki wpływ na tegoroczne wyceny będzie miała inflacja oraz podwyżki cen surowców energetycznych.

TMT - z rozmachem w kolejny rok

Sektor TMT zanotował w analizowanym okresie 24 przejęcia, głównie po stronie producentów oprogramowania, stanowiąc niecałe 28% wszystkich celów. Przez ostatnie pół roku branża wykazała się więc ogromną stabilnością (28 przejęć, tj. 27% w 4 kw. 2021) i nic nie wskazuje, aby ten trend miał się w najbliższym czasie odwrócić. Jak i w ostatnich kwartałach, dominują przejęcia konsolidacyjne. Udział sektora PE/VC ograniczył się do 3 przejęć: amerykański Bain Capital nabył Inetum, Abris przejął Orbitvu, z kolei brytyjski Cordiant - operatora radiotelekomunikacyjnego Emitel. Branża TMT dominowała również po stronie kupujących - z 20% udziałem w ostatnim kwartale wobec 25% przed kwartałem. Na tak dobry wynik (łącznie 17 transakcji) wpłynęła wysoka aktywność dewelopera Software Mind, który w ramach ekspansji przejął jedną polską i cztery zagraniczne spółki, m.in. amerykańskie The Big Three 912 i Virtual M.

Ożywienie w energetyce

Na wysoki wynik sprzedaży z sektora energii - 15% wszystkich celów - wpływ miała przede wszystkim sprzedaż pięciu spółek Lotosu, głównie na rzecz inwestorów z Arabii Saudyjskiej i Węgier. MOL nabył Lotos Paliwa, z kolei Saudi Aramco - Lotos Asphalt oraz Lotos-Air BP Polska. Łącznie w minionym kwartale zaobserwowaliśmy 13 przejęć, czyli o 4 więcej niż w kwartale poprzedzającym i aż 10 więcej niż przed rokiem. Obecnie rozdrobniony polski rynek energetyki, zwłaszcza odnawialnej, będzie podlegał coraz bardziej dynamicznej konsolidacji napędzanej unijnymi regulacjami oraz ograniczeniem importu surowców rosyjskich.

Odbicie w branży PE/VC

Przed kwartałem obserwowaliśmy wyraźny spadek aktywności funduszy PE/VC - do 8 z 17 przejęć r/r. Tuż po nowym roku liczba przejęć znacznie wzrosła - do 14 - odpowiadając za 16% wszystkich transakcji kupna. Ewentualne spadki w kolejnych kwartałach będą możliwe, jednak wynikać będą one raczej z cyklu inwestycyjnego i nie powinny wyphywać z napiętej sytuacji geopolitycznej. Region CEE nadal jest

postrzegany jako rozwojowy, przy czym fundusze posiadają znaczne rezerwy gotówkowe przeznaczone na okazje inwestycyjne. Celami przejęć były w analizowanym okresie głównie spółki TMT - 8 przejęć - oraz z sektora medycznego - 4 przejęcia. Dominował fundusz Innova Capital, którego portfolio zasiliły 3 spółki z branży dentystycznej: polskie Medicadent i Dentaurus oraz DPC, największa sieć klinik dentystycznych na Litwie.

Wojna w Ukrainie a polskie M&A

W związku z rosyjską inwazją na Ukrainę prawdopodobnie - choć na znacznie mniejszą skalę - możemy się spodziewać wstrzymania części planowanych transakcji, tak jak to miało miejsce przed dwoma laty wraz z wybuchem pandemii Covid-19, ale także wymuszonych sprzedaży: zarówno aktywów zagrożonych, jak i firm z rosyjskim kapitałem. Dla przykładu, w marcu media obiegrała wiadomość o decyzji sprzedaży sieci sklepów Go Sport w Polsce przez jej rosyjskich właścicieli.

Zwłaszcza zagraniczni inwestorzy poza standardowym due diligence będą uważniej przyglądać się łańcuchom dostaw i innym powiązaniom spółek celów z gospodarką rosyjską, zarówno ze względów ekonomicznych, jak i wizerunkowych. Część z nich nie będzie chciała zawierać umów z podmiotami świadczącymi usługi na terenie Federacji Rosyjskiej lub mającymi partnerów działających na tamtym rynku. Dziś firm z rosyjskim kapitałem działa na polskim rynku około 1000.

Nie wiadomo również jak polscy przedsiębiorcy zareagują na zmiany cen paliw i energii. Wiele zależeć będzie od wymiaru pomocy skierowanej do firm w trudnej sytuacji, jak i kierunku oraz tempa zmian polityki energetycznej. W perspektywie długoterminowej Polska może natomiast stać się ważnym celem inwestycji dla firm wycofujących obecnie biznes z Rosji i Białorusi, a także silną bazą, z której prowadzona będzie odbudowa Ukrainy.

VDR wspiera międzynarodowe transakcje

Więcej niż połowa transakcji zarejestrowanych w 1 kwartale 2022 roku - aż 45 - angażowała jako stronę co najmniej jeden podmiot zagraniczny. Virtual Data Room jako narzędzie standardowo wykorzystywane w międzynarodowych transakcjach M&A nie tylko służy jako platforma wymiany dokumentacji transakcyjnej, ale spełnia również funkcję analityczną, pozwalając lepiej ocenić intencje inwestorów na podstawie ich aktywności w systemie. Jako dostawca VDR, FORDATA wsparła w analizowanym okresie m.in. sprzedaż spółki Stella Pack, wiodącego polskiego producenta artykułów gospodarstwa domowego, na rzecz greckiego konkurenta - firmy Sarantis, a także producenta wyposażenia wagonów kolejowych Growag na rzecz niemieckiej spółki Recaro, szerzej opisane w raporcie.

Artur Wilk

Manager w Departamencie
Fuzji i Przejęć w Navigator Capital

W I kwartale 2022 roku na rynku polskim miało miejsce 86 transakcji M&A. W stosunku do poprzedniego roku, liczba zrealizowanych transakcji **uległa zwiększeniu o 10**.

Transakcją o najwyższej wartości spośród ogłoszonych w I kwartale 2022 roku jest zakup przez MOL 100% udziałów w Lotos Paliwa za ponad 2,5 mld PLN. Na mocy transakcji MOL pozyska 417 stacji Lotos, wydatnie zwiększając swoją obecność na rynku polskim. W przypadku Grupy Lotos odnotowano jeszcze jedną transakcję o wartości przekraczającej 1 mld PLN. Dotyczyła ona zakupu 30% udziałów w Lotos Asphalt przez Saudi Aramco, producenta ropy naftowej z Arabii Saudyjskiej. Jest to element porozumienia podpisanego pomiędzy Saudi Aramco a PKN Orlen stanowiącego o długoterminowej współpracy w zakresie dostarczania paliwa. Wartości pozostałych transakcji sprzedaży aktywów przez Grupę Lotos nie zostały podane do publicznej wiadomości. Przeprowadzenie procesów M&A było warunkiem niezbędnym do otrzymania zgody na zapowiadaną od dawna fuzję Grupy Lotos oraz PKN Orlen.

W I kwartale 2022 roku liczba odnotowanych transakcji wzrosła o 13%. Częściowo spowodowane jest to znaczną aktywnością na rynku M&A kilku podmiotów. Planowana fuzja PKN Orlen z Lotosem wymusiła przeprowadzenie aż 6 transakcji, by ograniczyć koncentrację sektora paliwowego w Polsce, a części biznesu Lotosu kupione zostały przez MOL, Saudi Aramco, Unimot oraz Rossi Biofuel. Znaczącą aktywność wykazywał także Software Mind oraz chiński Tencent. Ze względu na toczącą się wojnę na Ukrainie ryzyko prowadzenia działalności wzrosło, co przekłada się na wyższą oczekiwaną przez inwestorów stopę zwrotu. Oszacowanie wpływu toczącej się wojny na rynek M&A jest niezwykle trudne, gdyż znaczna część przedsiębiorstw, nie prowadząca działalności na Ukrainie, Białorusi lub w Rosji oraz nie zatrudniająca pracowników z Ukrainy nie zostaje bezpośrednio dotknięta panującą sytuacją. Analizując notowania giełdowe głównych indeksów, które znajdują się na poziomach wyższych niż przed 24 lutego, dojść można do wniosku, iż inwestorzy nie uważają konfliktu zbrojnego za główny czynnik ryzyka. Pamiętać należy także o rosnącej inflacji, skutkującej zacieśnianiem polityki pieniężnej przez NBP. Jej skutkiem jest utrudniony dostęp do finansowania transakcji, a także obniżone wyceny spółek przez rosnący koszt kapitału dłużnego. Nie wydaje się jednak, by doprowadziło to do długotrwałego zmniejszenia aktywności na rynku M&A.

Prywatni inwestorzy odpowiadali w I kwartale za niemal dokładnie 2/3 odnotowanych transakcji sprzedaży. Ich dominacja wśród sprzedających utrzymuje się od lat, natomiast widoczny jest spadek o w stosunku do poprzednich kwartałów. Po raz kolejny aktywnością wykazały się fundusze Private Equity, które odpowiadały za **ok. 10% transakcji** po stronie sprzedającej.

Procesy konsolidacyjne zauważamy aktualnie nie tylko w branży medycznej, zdominowanej przez Medicover i LUX MED, lecz także w branży oprogramowania komputerowego. Szczególnie interesująca jest strategia rozwoju spółki Software Mind, która w ciągu ostatnich trzech miesięcy dokonała akwizycji podmiotów z branży funkcjonujących zarówno w Ameryce Północnej i Południowej, jak i Europie. Jak donosi spółka w komunikatach prasowych, w kolejnych kwartałach możliwa jest dalsza konsolidacja sektora oraz dywersyfikacja geograficzna portfela spółki. Ekspansja zagraniczna w tej skali możliwa jest dzięki funduszowi Enterprise Investors, który istotnie dokapitalizował spółkę po przejęciu części udziałów od Ailleron w 2021 roku, a także wspiera spółkę doświadczeniem w procesach fuzji i przejęć oraz integracji celów inwestycyjnych.

Najczęściej przejmowano podmioty działające w branżach **IT - 28%**, **energetyka - 15%** oraz **przemysł - 10% transakcji**. Wśród kupujących największą aktywnością wyróżnili się inwestorzy strategiczni z następujących sektorów: **IT - 20%**, **energetyka - 13%**, **przemysł - 9%** oraz **usługi finansowe - 8%**. W przypadku **16%** transakcji rolę kupującego pełnił inwestor finansowy w postaci funduszu **PE/VC**. Spośród sprzedających dominowali **sprzedawcy prywatni - 67%** i fundusze **PE/VC - 10% transakcji**.

